

Észak és Dél országai

Szociális, életviteli és környezeti kompetenciák

6. évfolyam

Programcsomag: Én és a világ – Ember és környezete

A modul szerzője: IFA Műhely

(Dr. Mihály Ottó, Falus Katalin, Jakab György, F. Kristóf Mária, Czincz Józsefné, Iván Márta, Janicsék Lajos Tamás, Kálmán Katalin, Kolláth Erzsébet, Marcz Klára, Molnár Géza, Molnár Zsuzsa, Montay Beáta, Ursu Zsuzsa, Zsigmond Ottilia)

MODULLEÍRÁS

Ajánlott korosztály	11-12 évesek
Ajánlott időkeret	3 × 45 perc
A modul közvetlen célja	Az életkori sajátosságoknak megfelelő személyes példákkal fölvezetni, fölvetni (tehát nem megtanítani, illetve teljes szélességében és mélységében bemutatni) a globális társadalmi egyenlőtlenségeket. Az előítéletek oldása, a multikulturális szemlélet természetesebbé tétele: a „felsőbbrendű fehér ember” mítoszának oldása; a sokszínű, sokféle értékrendet hordozó kultúrákból építkező globális szemlélet erősítése; a szociális érzékenység és felelősség megalapozása és erősítése.
A modul témái, tartalma	Témák: Természet és társadalom-földrajzi környezetünk, lakóhelyünk; Népek, nemzetiségek, szokások, hagyományok, életmódok Tartalom: A modul induktív jellegű: bevezetéképpen a személyes élményeket, ismereteket térképezi fel, majd eseteket, példákat mutat be a társadalmi egyenlőtlenségekre, azután következik – szükség esetén – a földrajzi alapismeretek átadása, majd rátér a globális – az emberiségre vonatkozó – szociális lelkiismeret kérdéseire, amit egy elméleti lezárás, összegzés követ.
Megelőző tapasztalat	Szegények és gazdagok
Ajánlott továbbhaladási irány	Adót fizetünk
A kompetenciafejlesztés fókuszai	Önismerettel összefüggő kompetenciák: önreflexió Kognitív kompetenciák: információkezelés Szociális kompetenciák: kommunikáció, együttműködés, szociális szolidaritás, társadalmi részvétel
Kapcsolódási pontok	A NAT-hoz: Ember és társadalom; Művészetek Tantárgyakhoz: történelem; társadalomismeret; emberismeret és etika; művészetek tantárgyai Modulokhoz: Szegények és gazdagok
Támogató rendszer	Mellékletek www.ksh.hu; www.google.com

Módszertani ajánlás

Időfelhasználás: az induktív szerkezet miatt a pedagógusnak érdemes rugalmas időfelhasználásra készülnie, mivel minden tanulócsoporthoz mások az előismeretei. Ajánljuk, hogy összevont (dupla) órával kezdjék a foglalkozást – ebben az esetben a harmadik óra lehet ismeretátadó jellegű. Három különálló órában is fel lehet dolgozni az anyagot. A modulvázlatban jelezzük az időhatárokat.

Tér-, teremrendezés: mivel több kis csoportos feldolgozási rész van a modulban, ezért a kis csoportos és a frontális munka váltakozásának megfelelően kell kialakítani a termet.

Eszközök: világtérkép (falitérkép), a diákok földrajzi atlasza.

Csoportok: 4-6 fős csoportok; egy-egy, a feladatát a könyvtárban kidolgozó kisebb diákcsoport; a pedagógus egy interneten kereső csoportot is alakíthat a tanulókból.

A tartalommal összefüggő differenciálási javaslat: ennek a témának a megjelenítéséhez alapvető földrajzi ismeretekre van szükség, ezért a differenciálás elsősorban azt jelenti, hogy amennyiben a diákok rendelkeznek a szükséges tudással, akkor inkább a társadalmi egyenlőtlenségek és igazságtalanságok bemutatására érdemes koncentrálni. Amennyiben nem rendelkeznek az alapvető ismeretekkel, akkor azokat pótolnunk kell. Ezek szerint a pedagógus ismeretcentrikus és készségfejlesztő irányban differenciálhat: a személyes felelősségre irányuló „beszélgetősebb”, „vitatkozósebb” órákat is tervezhet, de motiválhatja a tanulókat új ismeretek megszerzésére irányuló kutatás (könyvtár, internet) végzésére is. A differenciálási lehetőségek növelése érdekében a diákok behozhatnak az órára olyan érdekes tárgyakat, élelmiszereket, amelyek egzotikus tájakról, tőlünk távoli országokból származnak.

Speciális javaslatok a fejlesztendő kompetenciával kapcsolatban: az óra irányulhat a szociális felelősség, a lelkiismeret, a társadalmi szolidaritás erősítésére, az erkölcsi dilemmák fölvezetésére és közös kezelésére; ugyanakkor a projekt logikájára építve a kutatáshoz szükséges képességek fejlesztésére is.

Speciális javaslatok az értékeléssel kapcsolatban

Vegyük figyelembe a személyes érzékenységet. Ha az iskolában és az osztályban szociálisan hátrányos helyzetű, színes bőrű tanulók járnak, és/vagy előítéletesség tapasztalható a roma származásúak és színes bőrűek irányában, különösen tapintatosan és körültekintően kell levezetni a foglalkozást. Az értékelési mód és a tartalom összefüggését szóbeli, szükség esetén szöveges – az elvégzett munkára, az aktivitásra irányuló – értékeléssel vizsgáljuk meg.

A modul mellékletei

Tanári mellékletek

P1 – A mesés kelet – feladatok

P2 – Állítások

P3 – Az északi és a déli félteke országai

Diákmelléletek

D1 – A mesés kelet

D2 – A mesés kelet – feladatok

D3 – Az idő szárnyán

D4 – Az idő szárnyán – feladatok

D5 – A külföldi konyha

D6 – A külföldi konyha – feladatok

D7 – Gyorsuló idő

D8 – Gyorsuló idő – feladatok

D9 – A globalizáció fogalma

D10 – Nézni is szörnyű

D11 – Nézni is szörnyű - feladatok

D12 – Az északi és a déli félteke országai